

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับสภากาражักรักษาฯ มีถูกทาง และความต้องการการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ชาวไทยพวน ในค่ายลางกระต๊ะ อ่า เกอบ้านหนี่ จะกล่าวสรุปในเรื่องของวัสดุประสงค์ของการวิจัย วิธีค่า เป็นการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับต่อไป

วัสดุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภากาражักรักษาฯ ทั้งในและนอกโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ซึ่งเป็นชาวไทยพวน
2. เพื่อศึกษามีถูกทางและความต้องการการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ซึ่งเป็นชาวไทยพวน

วิธีค่า เป็นการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีศึกษา เอกสาร และการวิจัยเชิงสำรวจประกอบกันดังนี้คือ

1. การศึกษาเอกสาร เป็นการศึกษาประวัติความเป็นมา วัฒนธรรมประเพณีที่เกี่ยวกับชาวไทยพวน
2. การวิจัยเชิงสำรวจ เป็นการวิจัยภาคสนาม เพื่อศึกษาสภากาражักรักษาฯ ทั่วไปของชุมชน ด้านสภาพความเป็นอยู่ สภาพเศรษฐกิจ สังคม สภากาражักรักษาฯ มีถูกทางและความต้องการการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน โดยมีขั้นตอนในการค่า เป็นการวิจัยดังนี้คือ
  - 2.1 กลุ่มที่ศึกษา ศึกษาจากกลุ่มนี้ให้ข้อมูลหลัก ๓ กลุ่มคือ
    - 2.1.1 กลุ่มนักเรียน
    - 2.1.2 กลุ่มครูและผู้บริหารโรงเรียน
    - 2.1.3 กลุ่มผู้ปกครองนักเรียน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

2.2.1 แบบสำรวจสภาพทั่วไป สำรวจสภาพทุนชั้นและโรงเรียน

2.2.2 การบันทึกภาพถ่าย, สไลด์

2.2.3 แบบสัมภาษณ์ มี 3 ฉบับคือ สัมภาษณ์นักเรียน ครูและผู้บริหารโรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียน

2.3 การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวทางที่ตั้งไว้ในข้อบันทึกการวิจัย โดยใช้การสำรวจ สัมภาษณ์และบันทึกภาพถ่าย ซึ่งผู้วิจัยได้เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลค้าง ฯ ด้วยตนเองในหมู่บ้านบางกระดี ตำบลบางกระดี อ่าเภอบ้านหมี่ จังหวัดคลองใหญ่ โดยใช้เวลาประมาณ ๒๕๓๐ - มิถุนายน ๒๕๓๐

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้คือ

2.4.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจสภาพทั่วไปของทุนชั้นและแบบสำรวจสภาพแวดล้อมโรงเรียน ผู้วิจัยเสนอผลการสำรวจในรูปของความเรียง

2.4.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ทั้ง 3 ฉบับ ผู้วิจัยแยกวิเคราะห์ตามลักษณะของคำตอบคือ

2.4.2.1 ลักษณะค่าตอบแบบกำหนดค่าตอบให้เลือก (Check-List) วิเคราะห์โดยการหาร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2.4.2.2 ลักษณะค่าตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating-Scale) วิเคราะห์การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีศึกษาเอกสาร และการวิจัยเชิงสำรวจประกอบกัน ดังนี้
ผลการวิจัยจึงแบ่งออกเป็น 2 ส่วนกล่าวว่าคือ

ส่วนที่ 1 สรุปผลการศึกษาเอกสาร ซึ่งจะกล่าวถึงประวัติความเป็นมา วัฒธรรม
ประเพณีที่เกี่ยวกับชาวไทยวน

ส่วนที่ 2 สุ่มผลการวิจัย เชิงสำรวจ เป็นผลจากการวิจัยภาคสนาม เพื่อศึกษา
สภาพการศึกษา ปัญหา และความต้องการการศึกษาในและนอกโรงเรียนไทยจะแบ่ง เป็น 2
ตอนคือ

1. สภาที่ว่าไปของชุมชน
  2. สภาการศึกษาของชุมชน แบ่งเป็น
    - 2.1 สภาการศึกษา มัธยหา และความต้องการการศึกษาในโรงเรียน
    - 2.2 สภาการศึกษา มัธยหา และความต้องการการศึกษานอกโรงเรียน

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษา เอกสาร

ชาวไทยพวน เป็นชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งที่มีถิ่นฐานเดิมอยู่ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขงในประเทศไทย ที่เมืองพวนแขวงช้า恒เมือง และเชียงขวาง ต่อมามีบางส่วนอพยพมาอยู่ตอนเหนือของเวียงจันทน์ และหลวงพระบาง ได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย เมื่อสองศตวรรษที่ผ่านมาโดยกระบวนการขยายไปตามภาคต่าง ๆ ทางภาคกลางมีจังหวัดบุรี สุไหทัย สระบุรี ราชบุรี เทศบุรี กาญจนบุรี เป็นต้น ภาษาที่ใช้คือ ภาษาพวนซึ่งมีแนวของความคล้ายและความต่างกันทางเสียงกับภาษาไทย เช่น คำว่า "รักในภาษาไทย ภาษาพวนจะออกเสียงเป็น "ชัก" ผู้บุคภาษาพวนมักจะเป็นผู้สูงอายุ จากแผนที่ภาษาพวนว่ามีผู้บุคภาษาพวนในประเทศไทยถึง 16 จังหวัดอย่างไรก็ตามภาษาพวนตลอดจนชนบธรรม เมือง ประเพณีและวัฒนธรรมเก่า ๆ ของชาวไทยพวนที่มีมาตั้งแต่เดิม ก็แปรเปลี่ยนแตกต่างกันออกไปตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม และอิทธิพลของสังคมล้วน

อีน ๆ ชาวไทยพวนยังคงรักษาและปฏิบัติสืบคืบกันมา จากเอกลักษณ์อันโภคเด่นของชาวไทยพวน เปืองมีนักวิชาการ และผู้สนใจหลายท่าน แม้แต่ชาวไทยพวนเองซึ่งได้รับการศึกษาขั้นสูงให้ความสนใจในการทำการวิจัย กันคัว วัฒนธรรมชาวไทยพวนในลักษณะต่าง ๆ บางท่านสนใจศึกษาถึงภาษาพวน โดยการนำภาษาไทยไปเปรียบเทียบบ้างว่ามีความคล้ายหรือต่างกันอย่างไร บางท่านศึกษาถึงความเชื่อของชาวไทยพวนกับการพิษมาชุมชน บางท่านศึกษาถึงการผสมกลมกลืนของวัฒนธรรมชาวไทยพวนกับวัฒนธรรมไทย นอกจากนี้ยังมีศึกษาถึงถิ่นฐานดังเดิม วัฒนธรรมชาวพวนโดยเฉพาะที่อ่า เกօນบ้านหมู่ มีโครงการวิจัยวัฒนธรรมชาวพวนในอ่า เกօນบ้านหมู่ โดยรวมรวมเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพที่ว่าไปของอ่า เกօນของอ่า เกօນบ้านหมู่ ภูมิหลังของชาวพวน ความเชื่อของชาวพวนบ้านหมู่ ประเพณีต่าง ๆ และการละเล่นที่เมืองของชาวไทยพวนในอ่า เกօນบ้านหมู่ เป็นแนวทางที่ทำให้ชาวไทยพวนรุ่นหลังเกิดความภาคภูมิใจในส家园 เลือดของตน เดินใจและพยายามที่จะอนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมดังกล่าวสืบไป

ส่วนที่ 2 ผลการวิจัยเบื้องสรุรวิจัย

จากการวิจัยภาคสนามเพื่อศึกษาสภาพที่ว่าไปของชุมชน สภาพความเป็นอยู่ สภาพเศรษฐกิจ สังคม สภาพการศึกษา มัญญา และความต้องการการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน กล่าวสรุปได้ดัง

1. สภาพที่ว่าไปของชุมชน
2. สภาพการศึกษาของชุมชน แบ่งเป็น
  - 2.1 สภาพการศึกษา มัญญา และความต้องการการศึกษาในโรงเรียน
  - 2.2 สภาพการศึกษา มัญญา และความต้องการการศึกษานอกโรงเรียน

1. สภาพที่ว่าไปของชุมชน

คำนับทางกราฟที่ดังอยู่ท่าทางจากอ่า เกօນบ้านหมู่ไปทางทิศตะวันออกประมาณ 11 กิโลเมตร เนื้อที่ดินเส้นทางหลวงแผ่นดินสายบ้านหมู่-โภคส่าโรง ประกอบด้วยหมู่บ้าน 7 หมู่ 362 หลังคาเรือน ประชากรทั้งหมด 1,791 คน แยกเป็นชาย 897 คน หญิง 894 คน ส่วนใหญ่เป็นชาวไทยพวน สภาพที่อยู่อาศัยมีการตั้งบ้านเรือนเป็นกลุ่ม โดยจะมีวัดเป็น

ศูนย์กลาง สภาพบ้านเรือนมีทั้งเรือนไม้แบบเก่า เรือนครึ่งศิ古ครึ่งใหม่ บ้านเรือนทรงไทย รวมทั้งแบบบ้านสมัยใหม่ เอกลักษณ์ของชาวไทยพวนในหมู่บ้านที่ยังคงมีอยู่คือ รั้วบ้านที่ใช้ไม้ไผ่ขัดตะเข็บ คงเหลืออยู่บ้าง และบ้านเรือนทรงไทยยังคงมีอยู่ไม่ทิ้งacula เรือน ส่วนการทอผ้าซึ่งเป็นอาชีพตั้งเดิมของชาวไทยพวนยังไม่แพ้ที่ลายมากนักในหมู่บ้านนี้ เป็นองจากสภาพเศรษฐกิจไม่อ่อนวย ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพรับจ้างซึ่งบางคนรับจ้างทอผ้าบางคนรับจ้าง เจียระในหลอยในหมู่บ้านอื่น เช่น บ้านกล้วย บ้านทรัพย์ บ้านมัก เป็นองจากหมู่บ้านนำกระที่กำลังอยู่ในโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟู จึงมีการพัฒนาหมู่บ้านไปแล้วถึง ๖ หมู่บ้าน เหลืออีก ๑ หมู่บ้านที่อยู่ที่ ๗ ท่าให้มีกระแสงไฟฟ้า เข้าถึงหมู่บ้านดังแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๔ แต่การประปาซึ่งไม่มากถึง ชาวบ้านอาศัยน้ำจากกล่าวคลอง จากนั้นน้ำสร้างขึ้นเป็นน้ำใช้ และอาศัยน้ำฝนเป็นน้ำดื่ม ด้านการอนามัยและสุขาภิบาลมีสถาบันอนามัยประจำตัวบล ๑ แห่ง โรงเรียนไกชนาการอีก ๑ แห่ง เป็นสถานที่รับเสียงเตือนในหมู่บ้านมีสัญญาณร้า สาธารณะสุข และอาสาสมัครสาธารณสุข ด้านการปกครองมีก้านบัน ผู้ใหญ่บ้าน สภาตำบล ร่วมกันรับผิดชอบและทุกชุมชนของชาวบ้านในตำบลบางกระที่ มีการรวมกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มออมทรัพย์ ก่อจุ่นสนใจ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มร้านค้าสานิช ฯลฯ สำหรับเอกลักษณ์ของชาวไทยพวนที่รักษาไว้คือ ภาษาชุด และการปฏิบัติสืบทอดประเพณีสำคัญค่าย ๆ เช่น ประเพณีก้าฟ้า ประเพณีใส่กระจาดและประเพณีแห่บ่องไฟ รวมทั้งการละเล่นพื้นเมืองอื่น ๆ บางประเพณีอาจจะมีได้ปฏิบัติในงานประเพณีเทศกาลสำคัญทางศาสนา นอกจากนี้ทางอำเภอได้จัดงานเทศกาลของศิบ้านที่เป็นประจำทุกปี ในช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน เพื่อสืบสานและส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีของชาวไทยพวนไว้ เพื่อบรรโภภกานชาวไทยพวนที่อยู่ใน

2. ลักษณะการศึกษาของบุตรชายน

2.1 สภาพการศึกษา ปัจจุบัน และความต้องการการศึกษาในโรงเรียน

เนื่องจากทางการต้องว่าชาวไทยพวนเป็นผู้ต้องสัญชาติไทย ชาวไทยพวนจึงได้รับการศึกษาแบบทางการจากโรงเรียนวัฒนากรระดี (มาสกอ่ารุ่ง) ตามลักษณะระดี อ่าเกอนบ้านที่จังหวัดพะรู๊ด โดยได้รับการศึกษาตามหลักสูตรปัจจุบันศึกษา พ.ศ. 2521 เช่นเดียวกับชาวไทยทั่วไป ความคิดเห็นของคณะครุและผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า เด็กชาวไทยพวนไม่แคลนค่างใน

จากเด็กทั่วไป การจัดการเรียนการสอนจึงไม่ได้จัดเป็นพิเศษ แต่เมื่อมีกิจกรรมส่งเสริมประเพณี ท่องเที่ยวทางโรงเรียนจะได้เข้าไปมีส่วนร่วมในประเพณีนั้น ๆ คือ ให้นักเรียนได้เข้าร่วมประเพณี ก้าว้าว ประเพณีสี่พระยาต่ำตาม โถกาลและเวลาอันควร และครุยบางคนที่เป็นชาวไทยพูนก็ได้เข้าร่วมในกิจกรรมดังกล่าวด้วย ในด้านเนื้หาการสอนความหลักสูตรบางกลุ่มวิชา มีการปรับเปลี่ยนหลักสูตร ให้เข้ากับสภาพท้องถิ่น เช่น กลุ่มทักษะ นอกจากจะสอนภาษาไทยตามหลักสูตรแล้ว ให้สอนแทรกภาษาอีกด้วย เช่น ก้าว้าว "รัก" ในภาษาไทย ภาษาพูนจะออกเสียงเป็น "ลัก" ค่าว่า "ห้ามอะไร" ในภาษาไทย ภาษาพูนจะชุดกว่า "เอ็คติเรอ" เป็นต้น สำหรับเรื่องที่เกี่ยวกับชนบดอร์รม เมือง ประเพณีของชาวไทยพูนจะเป็นไปในลักษณะสอนแทรกในกลุ่มสร้าง เสริมลักษณะนิสัยในแบบเล่าสู่กันฟัง ถ้ามีโอกาสจะให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ ผู้ที่มีส่วนสนับสนุนการศึกษาในค่ายลได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสภากาแฟ พระสงฆ์ และเจ้าหน้าที่ทางราชการหลายหน่วยงาน อารี สำนักงานการประดิษฐ์ศึกษาอ่าเภอ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมอนามัย กรมการพัฒนาชุมชน เป็นต้น ณ นี้จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการและผู้บริหารโรงเรียนพบว่า ในกรณีการศึกษาแก่เด็กชาวไทยพูน มีเป้าหมายพิเศษในการให้การศึกษาคือ ต้องการให้มีความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพไทย คือได้ปลูกฟังให้นักเรียนเป็นผู้มีสิทธิ์รับการท่องงาน ขยันและมีระเบียบ

สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ป.๖ โรงเรียนวัดบางกรวย
จากรายงานการสุ่มประจำปี รายงานคุณภาพของสำนักงานการประดิษฐ์ศึกษาอ่าเภอบ้านหมื่น ปี ๒๕๒๙
พบว่า¹ คะแนนเฉลี่ยในแต่ละกลุ่มประจำปีของการเรียนของโรงเรียนวัดบางกรวยอยู่ในลำดับที่ ๒๙ ของ
อ่าเภอจำนวน ๔๑ โรงเรียน ในจำนวนนักเรียน ๓๘ คน ทุกกลุ่มวิชาผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคือ
ร้อยละ ๖๐ ส่วนโอกาสในการศึกษาค่อนข้างนักเรียนส่วนใหญ่ตั้งใจจะศึกษาต่อเพื่อประกอบอาชีพ
ได้ มีโอกาสท่องงานดี ๆ มีนักเรียนจำนวนน้อยจะไม่เรียนต่อตัวเองทางเศรษฐกิจ และคิดว่า
จะซื้อยื้อผู้ปกครองประกอบอาชีพ และถ้ามีโอกาสเรียนการศึกษาญี่ปุ่นก็อาจจะเรียน อนึ่งนักเรียน
ได้ให้ความคิดเห็นต่อส่วนการศึกษาในโรงเรียนว่าชอบมาก โรงเรียน เหนร่าได้รับความรู้ทาง
ฟ่ายญี่ปุ่นจริง เห็นความสำคัญของการศึกษาของบุตรหลาน ประสงค์จะให้บุตรหลานมีโอกาส
ศึกษาต่อเพื่อทราบเห็นว่าจะได้โอกาสทำงานท่านราษฎร์ได้มากยิ่งครับ

¹ สำนักงานการประดิษฐ์ศึกษาอ่าเภอบ้านหมื่น รายงานคุณภาพประจำปี ๒๕๒๙ เอกสารทางวิชาการ อันดับที่ ๑/๒๕๓๐ (อัตโนมัติ, หน้า ๑๖)

สำหรับมติหารการศึกษาในโรงเรียนพบว่า เนื้อหา ในหลักสูตรมีมากเกินไป ประกอบกับการ เร่งรัดคุณภาพการประถมศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงาน ประถมศึกษาอื่นๆ ได้มอนเตอร์ให้ทางโรงเรียนจัดโครงสร้างการค่า ฯ ในการที่จะส่งเสริมและ เร่งรัดคุณภาพการประถมศึกษาปัจจุบันอย่างไร เป็นเหตุให้การจะสอนแทรกเนื้อหาหรือ เรื่องราวของชาวไทยพูนความความต้องการของห้องเรียน และตัวนักเรียนจึงทำให้ไม่สมบูรณ์นัก

ส่วนความต้องการการศึกษาในโรงเรียนความความติด เห็นของนักเรียนเห็นว่า ต้องการให้ทางโรงเรียนสอนแทรกเรื่องภาษาหวานในกลุ่มห้องชั้น สำนักอุ่นสร้าง เสริมประสบการณ์ ชีวิตต้องการให้สอนแทรกเรื่องมารยาทมีก้าวหน้า และมารยาทมีสุ่มกระจาก สำหรับกลุ่มภาระงานพื้นฐาน อาชีพต้องการให้สอนเน้นเรื่องการทำไร่ ซึ่งมีความต้องการมากที่สุด ส่วนกิจกรรมการเรียนการ สอนนักเรียนต้องการให้ครูสอนโดยใช้วิธีลงมือปฏิบัติจริงมากที่สุด

2.2 สภาพการศึกษา มติหารและความต้องการการศึกษานอกโรงเรียน

สภาพการศึกษานอกโรงเรียนในด้านลักษณะที่พบว่า มีสถาบันในสังคม หลายสถาบันต่างมีบทบาทในการให้การศึกษาแก่บุตรหลานชาวไทยพูนแต่สถาบันที่สำคัญ ได้แก่ สถาบันครอบครัว ส่วนสถาบันศาสนา และสถาบันสื่อมวลชนมีบทบาทรองลงมาในการให้การศึกษา นอกโรงเรียนแก่เด็กไทยพูน การถ่ายทอดความรู้ของครอบครัวจะมุ่งในด้านการค่า แรง เอกลักษณ์ของชาวไทยพูน กล่าวคือ การที่พ่อแม่ผู้ปกครองใช้ภาษาหวานกับบุตรหลาน ในชีวิตประจำวัน ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้โดยธรรมชาติ และสามารถพัฒนาและบูรณาการภาษาหวานได้ในที่สุด นอกจากนี้ ได้สอนให้บุตรหลานรู้เรื่องราวความเป็นมาของชาวไทยพูน ตลอดจน วัฒนธรรมมารยาท ของชาวไทยพูน ความเชื่อของชาวไทยพูนในเรื่องอาชีพสอนให้รู้จักการทำสวน ทำไร่ ทำนา ตามอาชีพของตน ในด้านศาสนาสอนให้มุครหularyรู้จักการทำบุญทำทาน โดยวิธีธรรม สังสอน ด้วยคำขวัญที่ดีและสุภาษ พร้อมกันนั้นสถาบันศาสนาที่ได้ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนบุตรหลานไทยพูน เช่นกัน เมื่อทางโรงเรียนนิมนต์ไปเทศน์ที่วัดที่จะสั่งสอนในเรื่องศีลธรรม จรรยา การประพฤติคน เป็นคนดี การสุวคณ์ หลักธรรม และคติธรรมค่า ฯ ตลอดจนพิธีกรรมทางศาสนา ส่วนสถาบัน สื่อมวลชน เช่นมามีบทบาทน้อยมากในด้านการค่า แรง เอกลักษณ์ เพราะนักเรียนชอบอุทธรรษ์และ เอกสารรายการบันเทิงหรือกิฬาความที่นักเรียนชอบ แต่ เรื่องของวัฒนธรรมประเพณีชาวไทยพูน

ซึ่งจะเผยแพร่โดยสื่อประเภทนี้มีน้อย อนึ่ง มีชั้นเรียนไทยพูนบ้านที่ ร่วมกับสำนักงานประถมศึกษา อำเภอเมืองที่ ได้ร่วมกันจัดตั้งโครงการวิจัยวัฒนธรรมชาวไทยพูน เพื่อต่อรองรักษาเอกลักษณ์ ของชาวไทยพูน โดยการพิมพ์เอกสารเกี่ยวกับชาวไทยพูน เพื่อแพร่ให้ชาวไทยพูนและผู้สนใจได้ศึกษา จึงนับได้ว่าชั้นเรียนดังกล่าวมีบทบาทในการให้การศึกษาแก่เด็กชาวไทยพูนเป็นกัน

สำหรับัญหาการศึกษานอกโรงเรียน พบว่า ผู้ปกครองเคร่งครัดในการอบรมนักเรียน ส่วนสถาบันศาสนาพะรະဆု เห็นว่าปัจจุบันนักเรียนเข้าวัด เป็นจำนวนน้อย และในส่วนที่เกี่ยวกับสถาบันลือนาอุปนัคเรียนเห็นว่า ในชุมชนของนักเรียนไม่มีที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

ส่วนความต้องการการศึกษานอกโรงเรียน ในด้านการปรับปรุงคุณภาพธิวัต นักเรียนต้องการมีความรู้ด้านการรักษาความปลอดภัย ด้านอาชีพนักเรียนต้องการมีความรู้เรื่องการทำนา ทำไร่ ในด้านการรักษาวัฒนธรรมประเพณีของชาวไทยพูน นักเรียนต้องการรักษาภาษาพูน ประเพณีกำ้ำ ประเพณีไส่กระจาด

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพทั่วไปของชุมชน

ชุมชนชาวไทยพูนในด้านลักษณะที่ เป็นกลุ่มชาวไทยพูนที่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ ของชาวไทยพูนไว้โดยเฉพาะภาษาพูด หรือกันนั้นยังอนุรักษ์ ศิรุ ส่งเสริม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้ปฏิบัติสืบต่อกันมา ในปัจจุบันลักษณะสังคมชาวไทยพูน เปลี่ยนแปลงไปบ้าง เช่น เดินประกอบอาชีพทำนา ก็เปลี่ยนมาประกอบอาชีพหัตถกรรม ทั้งนี้ เพราะสภากาชาดไทย ลังคون หรือการผสมกลมกลืนชาติ (assimilation) มีผลทำให้ธิวัต ของชาวไทยพูนเปลี่ยนแปลงไปบ้าง ถึงแม้ว่าอารยธรรมสมัยใหม่จะหลังไหลเข้ามาปะบันวัฒนธรรมชาวไทยพูน แต่พื้นด่องพูนก็ยังรักษาประเพณีสำคัญที่บรรพบุรุษค่า เป็นมาไว้ใน เสื่อมคลาย มีการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาตามประเพณีของไทยพูนคลอตี วัดยังคง เป็นศูนย์กลางแห่งศรัทธาของชาวไทยพูน ภาพของผู้สูงอายุบุ่งทั่วชาวไทยพูนที่วัดในวันพระและวันสำคัญทางศาสนา ยังเป็นภาพที่พบเห็นได้เสมอ ในเวลา เดียวกันกับที่ลูกหลานชาวไทยพูนรุ่นใหม่ที่ได้รับการศึกษาสูง และรับอารยธรรมสมัยใหม่มาผสมผสานค่างออกไปแสดงบทบาทในสังคมและประเทศชาติ ให้พยายามอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของชาวไทยพูนในลักษณะต่าง ๆ ในเรื่องของการจัดงานชุมชนสังสรรค์

ชาวไทยพูนมากกลุ่ม อาทิ ชั้นมรุนไทยพูนบ้านที่ร่วมกับสำนักงานการประคองศึกษาอ่า เกือบ้านที่ได้พิมพ์เอกสาร เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและวัฒนธรรมชาวไทยพูน เพย์แพร่ให้ชาวไทยพูน รุ่นหลังได้สืบทอดวัฒนธรรม อนุรักษ์เอกลักษณ์ของชาวไทยพูนต่อไป นอกจากนี้สถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว และสถาบันศาสนา ในชุมชน ได้มีส่วนในการแสดงบทบาทการถ่ายทอดวัฒนธรรม ชาวไทยพูนร่วมกัน การที่มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมดังกล่าวถือเป็นกระบวนการทางการศึกษา เพื่อการศึกษาและวัฒนธรรมเกี่ยวข้องกันมาก เมื่อจากการศึกษา เป็นกระบวนการทางทางการศึกษา กระบวนการนี้ ซึ่งมีบทบาทในการถ่ายทอดวัฒนธรรมให้แก่สมาชิกของสังคม การสร้างสรรค์ วัฒนธรรมใหม่ ๆ ให้แก่สมาชิกของสังคมมีการส่งเสริม มีการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของสังคม บางอย่างของชาวยาไทย เช่น สงกรานต์ วันเข้าพรรษา และวันออกพรรษา เช่นเดียวกับชาวไทย ที่นำไปทางด้านความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เทพยดา ยังปรากฏให้เห็นโดยมีศาลเจ้าพ่อสนน์ บริเวณหลังวัดบางกระที่ใหญ่ ซึ่งชาวบ้านนับถือของมาตุภัย บนบานศาลกล่าว และสักการะอยู่เป็นประจำ อย่างที่ชื่อว่า อนึ่งบทบาทของชั้นมรุนไทยพูนบ้านที่ต่อชุมชนนี้ เก่าที่สัมภានตู้ เกี่ยวข้องทราบว่า มีการนำรายได้จากการจัดงานสังสรรค์นานวิจิตรให้แก่เด็กยากจนในโรงเรียนวัดบางกระที่ นอกจากนี้ในการจัดงานเทศกาลของบ้านที่ได้เชิญชวนให้คณะครูเข้ามีส่วนร่วม โดยมีคณะครูของโรงเรียนจำนวนหนึ่งเข้าแข่งขันการเคเพ่นฯ เมื่อในงานดังกล่าว จึงเห็นได้ว่าชุมชนไทยพูนในค่ายล่องทางกระที่ยังคงความเป็นไทยพูนไว้ มีความสำคัญมาก

2. สภาพการศึกษาของชุมชน

2.1 สภาพการศึกษา มีคุณภาพและความต้องการการศึกษาในโรงเรียน

สำหรับสภาพการศึกษาในโรงเรียนของโรงเรียนวัดบางกระที่ ซึ่งเป็นโรงเรียนในชุมชนชาวไทยพูนที่ให้การศึกษาแบบทางการแก่บุตรหลานชาวไทยพูน ได้มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประคองศึกษา พ.ศ. 2521 ซึ่งเนื้อหาสาระบุ่งจัดให้เด็กนักเรียนเมื่อจบการศึกษาชั้น ม.๖ แล้ว สามารถน่าความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันโดยไม่ต้องรอให้จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาหรืออุดมศึกษา และต้องการให้เนื้อหาสาระในหลักสูตรสัมผัสน์กับชีวิตจริงมากที่สุด ยังที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการศึกษา และพัฒนาหลักสูตร จึงจำลองประสานการ์ดเป็นกลุ่ม วิชา 4 กลุ่ม คือ กลุ่มทักษะ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

ก่อจุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ และก่อจุ่มประสบการณ์ให้ เช่น เมื่อจากหลักสูตรต้องการให้นักเรียนคิด เป็น ก้าว เป็น แก้ปัญหาได้ และสามารถคาดการณ์ว่าจะได้ในสังคมไทยอย่างมีความสุขตามอัตภาพ การจัด การเรียนการสอนจึงได้เน้นให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ การบูรณาจักร ให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ได้ลงมือ แก้ปัญหาและค้นพบค่าตอบแทนด้วยตนเอง² ซึ่งสอดคล้องกับการให้การศึกษาแก่ชาวไทยพุ่นใน ตัวบ่มงามกระตี คือ ต้องการให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพทางกลุ่มวิชาชีวกรรม บริบทหลักสูตรให้เข้ากับสภาพท้องถิ่น ตั้งใจ เท็นให้จากการส่งเสริมประเพณีสังกรานต์ ประเพณีก้าฟ้า ซึ่งเป็นประเพณีของชาวไทยพุ่น ทางโรงเรียนได้จัดให้นักเรียนไปร่วมพิธีกรุณ์ดังกล่าว เช่น ร่วมบวงสรวงแห่น้ำงสกรานต์ของทางอำเภอเมืองบ้านหมี่ ส่วนในประเพณีก้าฟ้าให้ให้นักเรียนไปช่วยจัด สถานที่ในพิธีก้าฟ้า และเชิญชวนให้นักเรียนไปช่วยผู้ปกครองเผาข้าวหลาม หรือจัดเครื่องของค่าง ๆ ในพิธีก้าฟ้า บางโอกาสคุณครูได้เล่าถึงประเพณีเหล่านี้ให้นักเรียนทราบ การที่ครูได้มีส่วนส่งเสริม เอกลักษณ์ของชาวไทยพุ่น โดยการชุดภาษาพุ่นกับนักเรียน หรือการสอนแทรกเนื้อหาบางตอนที่ เกี่ยวกับชาวไทยพุ่นให้นักเรียนทราบ มีผลต่อการเรียนของนักเรียน เพราะนักเรียนเกิดความ ภาคภูมิใจในความเป็นชาวไทยพุ่นและประกอบกันได้รับการอบรมสั่งสอนจากครูและผู้ปกครองให้ เป็นผู้มีคุณในศาสนา และลักษณะนิสัยของชาวไทยพุ่น เป็นชนชาติที่รักสงบ ขยันขันแข็ง จึงทำให้ นักเรียนชาวไทยพุ่นตั้งใจศึกษา เล่าเรียน อุ่นในระเบียนวินัย และมีตัวอย่างของชาวไทยพุ่นที่ได้ รับการศึกษาสูง แม้ว่าจะรับอารยธรรมสมัยใหม่ แต่เข้า เหล่านี้ได้มีบทบาทในสังคมและประเพศ ชาติ แต่ยังคงภาคภูมิใจในสายเลือดพุ่นตั้งแต่ตั้งเดิมของตนเอง สิ่งเหล่านี้ทำให้ชาวไทยพุ่นรุ่น หลังเห็นตัวอย่างที่ดี และพยายามดำเนินร้อยตาม แต่มีค่านิยมทางการศึกษาว่า ถ้าได้รับการศึกษา สูง ตั้งใจ เรียนตี จะทำให้มีบทบาทในสังคม เป็นประโยชน์ต่อประเพศชาติ แม้ว่าจะมีสายเลือด หวานก็ตาม

² กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์การอบรมวิทยากรในการใช้หลักสูตร

ประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เช็นทรัลเอ็กซ์เพรสศึกษาการพิมพ์, ม.ป.บ.)

หน้า ๖.

สำหรับนักพากษาในโรงเรียนวัดบางกระตือ หน่วยเนื้อหา ในหลักสูตร
มากเกินไป เป็นเหตุให้เป็นการยากที่จะปฏิบัติให้บรรจุ เป้าหมายของหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็น³
เพราฯว่า ทั้งหลักการ โครงสร้าง และเนื้อหาของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 ซึ่ง
วางแผนและกำหนดโดยผู้บริหารและนักวิชาการระดับสูงนั้น มีรายละเอียดที่เข้มข้น ครุใน
โรงเรียนวัดบางกระตืออาจจะยังไม่ได้รับการนิเทศน์การใช้หลักสูตรอย่างทั่วถึง แม้ว่าจะประกาศ
ใช้หลักสูตรมาเกือบ 10 ปีแล้วก็ตาม ประกอบกับเป้าหมาย 4 ข้อใหญ่ และ 21 ข้อย่อยนั้น
ค่อนข้างมาก บรรจุเนื้อหาเพลียกอุ่นไว้อ่านง่ายจะ เอียด ซึ่งไม่ค่อยสัมพันธ์กับเวลาในแต่ละปีการศึกษา
ทั้งนี้อาจเป็นเพราฯว่า บังจุบันทึ่งทางสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษาอ่าฯ เกอ ก้าลังอยู่ในระหว่างการเร่งรัดคุณภาพ
การประถมศึกษาทั่วประเทศ มีนโยบายให้ทางโรงเรียนปฏิบัติตามโครงการต่าง ๆ ซึ่งการดำเนิน
งานดังกล่าวเป็นเรื่องที่ศึกษาเพื่อพัฒนาการประถมศึกษาให้อยู่ในระดับมาตรฐาน แต่ทั้งนี้ควรคำนึงถึง
ความเป็นไปได้ ประกอบกับสภาพของแต่ละห้องเรียน สภาพลังคม สภาพเศรษฐกิจ การเมือง
ภัยธรรม ทรัพยากร และประชากรในแต่ละจังหวัด แต่ละอำเภอต่างกัน บางแห่งประสบปัญหา
ครุในพื้นที่เรียน ครุไปช่วยราชการ บางแห่งขาดอุปกรณ์การสอน บางแห่งนักเรียนยากจนมาก
ฯลฯ ดังค่าง ๆ อาจจะเป็นปัจจัยและอุปสรรคในการดำเนินการเร่งรัดคุณภาพประถมศึกษาตาม
ความต้องการของผู้บริหารการศึกษา ซึ่งหมายรวมที่จะนำโครงการต่าง ๆ ไปให้ครุปฏิบัติทั้ง ๆ ที่
บางโครงการช้าช้อนกับงานสอนที่ได้ปฏิบัติอยู่เป็นประจำอยู่แล้ว สำหรับโรงเรียนวัดบางกระตือได้
ประสบปัญหาดังกล่าว เช่นกัน จากการให้สัมภาษณ์ของอาจารย์ใหญ่พบว่า ได้รับโครงการมาจาก
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและอ่าฯ เกอ ที่ 21 โครงการ ซึ่งแต่ละโครงการนั้นบางโครงการ
การช้าช้อนกับการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาที่ได้สอน เป็นประจำอยู่แล้ว แต่ยังไร์ก็ตามก็จะต้อง³
ปฏิบัติตามนโยบายตั้งแต่ล่าง เพราะทางศึกษานิเทศก์ทึ่งทางจังหวัดและอ่าฯ เกอจะต้องศึกษาผล บาง
โครงการมีเวลา เครื่องการน้อย งบประมาณจำกัด บางโครงการน่าจะรวมเป็นโครงการเดียวกัน

---

³ สัมภาษณ์ นายทองเจือ ประดับบุข อารย์ใหญ่ระดับ 6 โรงเรียนวัดบางกระตือ³
ดำเนินงานกระตือ อ่าฯ เกอบ้านหมี จังหวัดพะเยา, 1 มีนาคม 2530

ได้ เพื่อเป็นการประทัยค์เวลา และงมประมายในการค่า เนินงาน เช่น โครงการบริการสุขภาพ สมควรที่จะนำไปร่วมกับโครงการสุขศึกษาสายการศึกษา และโครงการหันดสุขภาพโรงเรียน ซึ่ง เป็นเรื่องของสุขภาพเหมือนกัน แต่ปรากฏว่าแยกออกจากกัน 3 โครงการทั้ง ๆ ที่ 3 โครงการใช้ บุคลากรชุดเดียวกันได้ แต่ต้องมาใช้เวลาให้ต่างกัน เพราะเป็นคนละโครงการกัน ผู้วิจัยเห็นว่า แทนที่จะจัดโครงการหลาย ๆ โครงการตั้งกล่าว สมควรที่จะให้คัดสรรได้ใช้เวลา เตรียม โครงการ เหล่านั้น เป็นเวลา เตรียมการสอน เครื่องวัสดุ เสริมการสอน อุปกรณ์ต่าง ๆ ปัจจุบันหลักสูตร ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น อันจะยังประโยชน์ให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่า เดิม อย่างไรก็ตามแม้ว่าทางโรงเรียนจะมีความต้องการที่จะปรับเปลี่ยนหลักสูตรมาได้ ก็ต้อง ทาง โรงเรียนได้พยายามดำเนินงานตามนี้โดยมีความตั้งใจ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของสภาพ ท้องถิ่น โดยเหตุที่ชุมชนที่โรงเรียนดังอยู่ เป็นชุมชนชาวไทยพวน ทางโรงเรียนควรหนักตือิ่ง เจตนารมณ์ของชาวไทยพวนในทำเลมากทางกระดาน ในอันที่จะตาราง เอกลักษณ์ของชาวไทยพวนไว้ ทั้งในด้านภาษา ภูมิปัญญา ประเพณีของชาวไทยพวนไว้ตามความต้องการการศึกษาของ นักเรียนชาวไทยพวนในตอนต่อไป

สำหรับความต้องการการศึกษาในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ชาวไทยพวน ในโรงเรียนวัดมหางกระพีพบว่า ความต้องการในเนื้อหาวิชาแต่ละกลุ่มวิชานั้น ในกลุ่มทักษะนักเรียนต้องการให้ทางโรงเรียนสอนเน้นในเรื่องภาษาพวน ในกลุ่นสร้างเสริมประสิทธิภาพที่ต้องการให้ทางโรงเรียนสอนเน้นในเรื่องสัตว์เลี้ยงต่าง ๆ ส่วนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยต้องการให้ทางโรงเรียนสอนเน้นเรื่องประเพณีก้าว้า และกลุ่มการทำงานที่ฐานอาชีพต้องการให้ทางโรงเรียนสอนเน้นเรื่องการทำไร่ ความต้องการของนักเรียนดังกล่าว สอดคล้องกับสภาพจังหวัดของชาวไทยพวนค่านิยมบางกร派ที่ยังคงรักษา เอกลักษณ์ของชาวไทยพวนไว้โดยเฉพาะภาษาพวน และประเพณีก้าว้า ในด้านการประกอบอาชีพชาวไทยพวนในพื้นที่นี้ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ รับจำจ้าง บางครอบครัว เลี้ยงสัตว์ ดังนั้นจากความต้องการของนักเรียนในกลุ่มวิชาต่าง ๆ จึงสอดคล้องกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทยพวน กล่าวคือ ในกลุ่มทักษะนักเรียนต้องการให้ทางโรงเรียน ส่วนเน้นในเรื่องภาษาพวน คงเนื่องมาจากการบดบังครอบครัวอยู่อาศัย เชิงหมู่ภาษาพวนกับบุตรหลานในชีวิตประจำวันถึงแก่กรรมไปบ้าง ในมี

ไครชุดภาษาหวานกับนักเรียนที่บ้าน บางครอบครัวพ่อแม่ไม่มีเวลาได้สอน เมื่อจากต้องออกทำงานแต่เช้าและกลับถึงบ้านในเวลาค่ำ บางครอบครัวพ่อแม่ไม่ได้อูดด้วยกัน ไปรับจ้างทำงานที่อื่นเป็นเวลานาน นักเรียนต้องอยู่กับญาติบ้าน การสอนภาษาชุดจึงไม่มี แต่ทั้งนี้พบว่าครอบครัวที่บ้านหาตั้งกล่าวมีเพียงส่วนน้อย ส่วนมากยังอ่าาู่ใจอยู่ในบ้าน และพ่อแม่ได้ใช้ภาษาหวานกับนักเรียนอยู่เป็นประจำ ความต้องการการศึกษาในโรงเรียนที่ต้องการให้ทางโรงเรียนสอนเน้นภาษาหวานจึงน่าจะเป็นความต้องการของนักเรียนเพียงจำนวนน้อย สำหรับกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต นักเรียนต้องการให้สอนเน้นในเรื่องสัตว์เลี้ยงสัตว์ค่าง ๆ สอดคล้องกับสภาพชีวิตของนักเรียนและการประกันอาชีพของผู้ปกครองที่บางครอบครัวมีการเลี้ยงสัตว์ ทั้งสัตว์เลี้ยงไว้ดูแล สัตว์ใช้งานและเลี้ยงสัตว์ไว้จำหน่าย นักเรียนได้มีส่วนช่วยเหลือผู้ปกครองในการดูแลสัตว์เหล่านั้น ดังนั้นนักเรียนจึงต้องการที่จะเรียนรู้และเข้าใจถึงธรรมชาติของสัตว์ที่เขาเลี้ยง การดูแลให้อาหารและการรักษาโรคค่าง ๆ ของสัตว์ ซึ่งนอกจากจะมีส่วนช่วยผู้ปกครองแล้ว ยังจะช่วยให้นักเรียนนำความรู้ไปเป็นประโยชน์ในการประกันอาชีพของคนเมืองในอนาคตต่อไป ส่วนความต้องการของนักเรียนในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ต้องการให้ทางโรงเรียนสอนเน้นเรื่องประเพณีก้าวหน้า และใส่กระเจาด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประดิษฐ์ บุญสอน⁴ ที่ว่า เนื้อหา เทมาะสมกับสภาพและความต้องการของห้องเรียนในจังหวัดพุรี ในกลุ่มสร้างเสริmlลักษณะนิสัยที่ 3 เรื่อง ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้คือ ประเพณีใส่กระเจาด เมื่อจากประเพณีใส่กระเจาดเป็นประเพณีของชาวไทยพวน ที่ได้มีการปฏิบัติในระยะที่มีเทคโนโลยีทางวัฒนธรรม ชาวไทยพวนมีความเคร่งครัด อีกมั่น ศรัทธาในพระพุทธศาสนามาก ประเพณีใส่กระเจาดได้มีการปฏิบัติกันมาหลายชั่วอายุคน และได้สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน เช่นเดียวกับประเพณีก้าวหน้า ในการที่ครุนนำมาสอนให้แก่นักเรียน เป็นการสอนที่เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของห้องเรียน อีกทั้งยังเป็นแนวทางที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติในการที่จะอนุรักษ์วัฒนธรรมอันดีงามของชาวไทยพวน อีกทั้งจะช่วยให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในชาติภูมิของตน จะเกิดความรักและห่วงเหงาห้องเรียนที่นี่ของตน แม้ว่าจะมีโอกาสเรียนต่อในระดับสูงขึ้นไป ก็ไม่ลืมที่จะกลับมาพัฒนาห้องเรียนที่นี่ของตน ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างที่พูดของชาวไทยพวนที่มีการรวมตัวกันตั้งชุมชนไทยพวนบ้านหมี่ หรือมีโครงกราวิจัยวัฒนธรรมชาวไทยพวนในอ่าา เกือบบ้านหมี่

⁴ ประดิษฐ์ บุญสอน "ความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและกลุ่มนคนอาชีพใน เนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของห้องเรียนในจังหวัด พุรี" วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528, หน้า ๔.

2.2 สภาพการศึกษา มีส่วน และความต้องการการศึกษานอกโรงเรียน

ในด้านสภาพการศึกษานอกโรงเรียนของค่านลามางกระทีพบว่า มีสถานบันทึกสังคมหลายสถานที่มีส่วนในการให้การศึกษาแก่นักเรียนชั้น ป.๖ ชาวไทยพวนที่สำคัญ ได้แก่ สถานบันครอบครัว สถานบันศาสนา สถานบันสื่อมวลชน และชุมชนไทยพวนบ้านหมู่ แต่ละสถานบันได้ทำหน้าที่ค่างกัน มีบทบาทค่างกันในการถ่ายทอดวัฒนธรรมไทยพวน ได้แก่ ภาษาพวน วัฒนธรรมความเชื่อ และอาชีพของชาวไทยพวน ดังรายละเอียดจะลงสถานบันดังนี้

2.2.1 สถานบันครอบครัว

2.2.2 สถานบันศาสนา

2.2.3 สถานบันสื่อมวลชน

2.2.4 ชุมชนไทยพวนบ้านหมู่

2.2.1 สถานบันครอบครัว โดยเหตุที่สถานบันครอบครัวเป็นสถานบันที่มีบทบาทในการถ่ายทอดวัฒนธรรม สำหรับสถานบันครอบครัวในค่านลามางกระทีก็เช่นกัน ได้มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมชาวไทยพวนไปสู่บุตรหลาน เริ่มตั้งแต่การอบรมสั่งสอนบุตรหลานในเรื่องภาษาพวน วัฒนธรรมชาวไทยพวน ความเชื่อของชาวไทยพวน และอาชีพของชาวไทยพวน ทั้งนี้ผู้ปกครองของนักเรียนชาวไทยพวนก่อนมีได้พยายามทำหน้าที่ของตนในฐานะผู้นำครอบครัว มีค่า หรือมารดา แห่งระดับต้องการที่จะถ่ายทอดวัฒนธรรม ประเพณี ของชาวไทยพวนสู่บุตรหลาน เมื่อจากสถานบันทางสังคมหน่วยแรกที่ทำให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสังคม เด็กสร้างประสบการณ์ทางสังคมจากครอบครัวขึ้นทีละน้อย ไม่มีสถานบันให้มีบทบาทสำคัญไปกว่าครอบครัว ใน การที่ทำให้คนเราเปลี่ยนไปจากสภาพความดังเดิมไปสู่ความเป็นมนุษย์ ตั้งที่ ประทีป สยามชัย⁵ ได้กล่าวถึงสถานบันทางสังคมกับการศึกษาว่ากระบวนการทางสังคม (Social Process) เกิดขึ้นตลอดเวลาในครอบครัว ทั้งนี้เป็นไปเพื่อการอบรมนิสัยสมាជิกลักษณะของครอบครัวให้ค่าแรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ชื่นทางครั้งมีการซักแย้งกันมากทางครั้งมีการร่วมมือกัน นอกจากนี้ ประนอม รอคคำตี⁶ ยังได้กล่าวถึงสถานบันครอบครัวว่า

⁵ ประทีป สยามชัย, สารคดีทางสังคมวิทยาการศึกษา (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526) หน้า 115.

⁶ ประนอม รอคคำตี, "จากครรภ์การค้าถึงการศึกษาของเด็กไทย" วารสารครุศาสตร์ ๓(ม.ค.-มี.ค.๓๐): ๑.

"ทางค้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม เรายังสามารถเรียนรู้ได้จากสิ่งแวดล้อมตั้งแต่สิ่งใกล้ตัว เกี่ยวกับกิจวัตรประจำวันจากแบบอย่างที่อยู่อีนและคงหรือกระตุ้นเร้าเรา โดยการแสวงหอกรึทางครองหรือทางอ้อม ในจินดีงแบบอย่างใกล้ตัวออกไปตามลำดับความน่าดึงดูดของสังคม หรือ สิ่งกระตุ้นเร้าที่คนแวดล้อมจัดสรรให้ ทั้งโดยจงใจหรือไม่จงใจก็ตาม โดยเฉพาะสิ่งแวดล้อม คนแรกที่เราจะได้รับอิทธิพล ซึ่งจะส่งผลอย่างมากต่อพัฒนาการของเรารือ ครอบครัว"

จะนี้ในการที่ผู้ปกครองของนักเรียนชาวไทยพวนได้อบรมสิ่งสอน ในเรื่องค้าง ๆ เช่น เรื่องที่เกี่ยวกับชาวไทยพวน ศาสนา และจริยธรรม และความเป็นอยู่ แม้ว่า บางเรื่องมากครอบครัวจะสอนให้มากหรือน้อยก็ตาม แต่ครอบครัวมุ่งให้บุตรหลานเป็นเหตุที่มี ศีลธรรมการ เจริญเดิน道ที่ดีมาจากการครอบครัว เมื่อเดินทางอย่างมีความสุขพร้อมกับมีความสามารถที่ จะรับรู้ประภากุกการพ่อ อย่างเข้าใจถึงเหตุและผล ต่อไปก็จะทำประโยชน์ต่ออยู่อีกทุกโอกาส จะ เป็นคนที่มีประโยชน์ต่อสังคมต่อไป ถ้าจะพิจารณาแต่ละเรื่องที่ผู้ปกครองสอนให้จะพบว่า เรื่องที่ เกี่ยวกับชาวไทยพวนจะมีการสอนวัฒนธรรมประเพณีของชาวไทยพวน ประวัติความเป็นมา และ ภาษาพวน เป็นที่น่าสังเกตว่าการสอนภาษาพวน ซึ่งทำให้อธิบายว่ามีการสอนน้อย แต่ความความ จริงผู้ปกครองใช้ภาษาพวนบุคคลกับบุตรหลานแทนทุกวัน ผู้ปกครองที่ให้สัมภาษณ์อาจจะเข้าใจว่าสิ่ง นี้มีให้หมายถึงการสอน แต่เป็นการบุคคลน้อมธรรมชาติ การบุคคลภาษาพวนกับบุตรหลานมόຍ ๆ จน กระตุ้นบุตรหลานบุคคลได้ เมื่อกันว่าเป็นการสอนโดยไม่รู้ตัว อย่างไรก็ตามใน เพียงแต่เรื่อง ภาษาพวน ผู้ปกครองของบุตรหลานชาวไทยพวนยังได้เล่าให้บุตรหลานฟังถึงบรรพบุรุษชาวพวน ความเป็นมา เท่าที่บรรพบุรุษได้เคยเล่าให้คนพื้นเมืองฯ คน เองก็ถ่ายทอดให้บุตรหลานฟังสืบ ต่อไป เพื่อที่ว่าจะให้บุตรหลานเกิดสำนึกและระหนักในความสำคัญของบรรพบุรุษชาวไทยพวน เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นสายเลือดชาวพวน เมื่อเดินทางแม้ว่าจะได้รับการศึกษาสูง ก็ไม่ สิ่งที่จะกลับมาพูดหากองที่น้องคน บางครั้งเรื่องที่ผู้ปกครองสอนในเรื่องความเชื่อของชาวไทย พวนนี้ นักเรียนจะเชื่อหรือไม่ก็ตาม ผู้ปกครองให้พยายามโน้มน้าวจิตใจบุตรหลาน โดยทำให้ เป็นค่าวอย่างให้ดี เช่น การให้บุตรหลานศรัทธาในหลักธรรมคำสอนของทุกศาสนา ผู้ปกครองกับประพฤติคน เป็นตัวอย่างที่ดี โดยต้องศรีทุกวันพระ หรือไปปฏิบัติทางศาสนา เป็นประจำ สิ่งค้าง ๆ เหล่านี้เมื่อบุตรหลานเป็นตัวอย่างที่ดีก็จะปฏิบัติตาม สำหรับเรื่องที่เกี่ยวกับอาชีพผู้ปกครอง ส่วนมากจะประกอบอาชีพทำนา และรับจ้าง ให้สอนให้บุตรหลานรู้จักการทำงาน ทำสวน ทำไร่ ตาม อาชีพของคน แม้ว่าบุตรหลานจะประกอบอาชีพความคุณหรือไม่ก็ตาม ผู้ปกครองประสังค์จะให้บุตรหลาน มีความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ หากมีได้เรียนต่อ ก็สามารถประกอบอาชีพได้ ส่วนการสอน

มัคหมาย ชี้งตามประวัติชาวไทยพวน เป็นอาชีพดั้งเดิมของชาวไทยพวนที่มักจะทำหลังจากการเก็บ เกี่ยว หรือว่างจากการทำนา ในคำยลนางกระต่ายคืออยมีการประกอบอาชีพดังกล่าว เป็นจากสภากาชาดไทยกิจของคำยลนางกระต่ายอ่อนวัย เพราะการลงทุนในการซื้อเครื่องห้อผ้า ชื้อด้วยมาหาก เป็นการลงทุนที่สูงมากห้อสมควร แต่ญี่ปุ่นกรองในคำยลนางกระต่ายได้ให้บุตรหลานได้รับความรู้จากการอบรม ก่ออุ่นศคร ซึ่งในคำยลนางกระต่ายเคยตั้งก่ออุ่นสอนใจ เรื่องการห้อผ้ามัคหมาย รวมทั้งการเจียระไนผลอย เมื่อได้รับการอบรมดังกล่าวก็นำความรู้ไปรับจ้างห้อผ้ามัคหมายที่คำยลบ้านกล้วย บ้านทรัพย์ และบ้านปัก ซึ่งอยู่ห่างจากหมู่บ้านบ้านบึงกระต่ายไปเพียง 4-5 กิโลเมตร ส่วนการเจียระไนผลอยมีในคลาดอ่า เกอ บ้านหัวบุตรหลานชาวไทยพวนในคำยลนางกระต่ายจะนำไปรับจ้างในสถานที่ดังกล่าว นอกเสียจากว่างบ้านมีฐานะทางเศรษฐกิจพอสามารถลงทุนซื้อ เครื่องห้อผ้า หรือได้เจียระไนผลอยก็จะรับจ้างอยู่ที่บ้านของตน ฉะนั้นบทบาทของญี่ปุ่นกรองในการสอนค้านอาชีพที่เกี่ยวกับการทำผ้ามัคหมายและเจียระไนผลอยซึ่งมีน้อย ส่วนใหญ่จะสอนการทำนา ทำไร่ ทำสวนมากกว่าซึ่งตรงกับความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนของบุตรหลานที่ต้องการมีความรู้ในเรื่องการทำนา และทำไร่ ณ นั้นในเรื่องของความเชื่อของชาวไทยพวนจากมythology การศึกษานอกโรงเรียนในความเห็นของญี่ปุ่นกรองเห็นว่าบุตรหลานมีความคิดเห็นไม่ตรงกับคนในเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับความผันผวน เรื่องภูตผีศาจและเทพยศาสตร์ เช่นกัน ทำให้บุตรหลานไม่สามารถเข้าใจความเชื่อตั้งกล่าว ไม่มีเหตุผลจึงมีความคิดเห็นไม่ตรงกับญี่ปุ่นกรอง แต่ทั้งนี้มิได้เป็นบัญญาทางเกินไปจนกระทั่งไม่มีการแก้ไข ถ้าความเชื่อที่ญี่ปุ่นกรองเล่าให้ฟังมีเหตุผล บางที่เด็กอาจจะเชื่อว่าได้หรือถึงแม้ว่าเด็กจะไม่เชื่อ แต่ถ้าญี่ปุ่นกรองและบ้านเรียนค่างเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของตน ญี่ปุ่นกรองเห็นว่าจะดีในมythology ไม่มากนัก

2.2.2 สถาบันศาสนา โดยที่พระสงฆ์ในคำยลนางกระต่ายให้ความรู้แก่เด็กชาวไทยพวนในเรื่องภาษาพวน ศีลธรรม การประพฤติดน เป็นคนดี การสุขุมนต์ หลักธรรมและคิดธรรมดี และความรู้ที่นำไปในเรื่องศาสนา โดยใช้วิธีเทคโนโลยีบรรลุสั่งสอน ในวัด ในชุมชน บ้างครั้งในโรงเรียนพระ เหตุว่าสถาบันศาสนาซึ่ง เป็นสถาบันที่เป็นแบบแผนของความเชื่อที่มีนักและแบบแผนแห่งพุทธิกรรมของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ (Supernatural) สถาบันศาสนาเป็นที่ที่มีการแสดงออกในรูปแบบเดียวๆ และสถาบันศาสนาเป็นสถาบันที่มีโครงสร้าง เป็นสถาบันที่ปราศจากความทึ้งในด้านนามธรรม (abstract) เช่น คำสั่งสอน และ

ในค้านรูปธรรม (material) เช่น ในสต์ วัสดุ⁷ สำหรับประสงค์ในค่ายลางกระต๊าดอย่างบ้านเรือนที่ได้พยายามปฏิรูปต้นให้สัมภันท์ที่ว่าสถาบันศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม การถ่ายทอดภาษาพวนแก่บุตรหลานชาวไทยพวน แม้ว่าจะใช้ภาษาอังกฤษในการสอนที่มีให้เก็บเป็นทางการก็ตาม ส่วนความรู้ด้านอื่น ๆ จะเก็บเป็นโอกาสที่ทางโรงเรียนนิมนต์ไป หรือเฉพาะในโอกาสสำคัญทางศาสนา ซึ่งจากการสัมภาษณ์พระสงฆ์ พบว่า ปัจจุบันนักเรียนเข้าวัดเป็นจำนวนน้อย ทั้งนี้คงจะมาจากการสาเหตุที่ ศาสตราจารย์ ดร. อ.ช. แสวงศักดิ์⁸ ได้แสดงความคิดเห็นว่า

“เด็กและเยาวชนไทยซึ่งได้เติบโต เมื่อปัจจุบันนี้ ไม่ได้รับการปลูกฝังด้านหลักคำสอนและจริยธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่าง เหียงหอ หลักสูตรทุกรายการดับขั้นในสถาบันการศึกษาของชาติได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขหลายครั้งหลายคราว จนกระทั่งถึงปัจจุบันปรากฏว่าหลักสูตรด้านพระพุทธศาสนาถูกมองข้าม ไม่เห็นความสำคัญที่จะจัดหลักสูตรของพระพุทธศาสนาไว้โดยตรง โดยอ้างว่าให้สอนวิชานี้แทรกไว้ในวิชาอื่น ๆ เพื่อระบายความเครียดของครูอาจารย์สอนยาก และเด็กเมื่อฟังคำสอน เพื่อแก้ปัญหานี้โดยวิธีง่าย ๆ ด้วยการตัดวิชานี้ออกจากหลักสูตร ตามที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน”

ผู้วิจัยเห็นด้วยกับความคิดเห็นดังกล่าว แม้ว่าจะเป็นปัญหาการศึกษานอกโรงเรียน แต่เชื่อมโยงกับปัญหาการศึกษาในโรงเรียน จากหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ได้บรรจุวิชานี้ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะบุสัย หมวดจริยศึกษา แต่จากการสัมภาษณ์ คณบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ทางโรงเรียนไม่ค่อยได้มีโอกาสสนับสนุนต่อการสอน นอกจากในวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมหาสงกรานต์ วิสาขบูชา ฯลฯ ทางโรงเรียนจะพานักเรียนไปวัด เพื่อประกอบพิธีกรรมด้วย ๆ เช่น เวียนเทียน ตั้งนั้นการศึกษาหลักธรรมคำสอนทางศาสนาจึงมีได้มีโอกาสกระทำได้บ่อยครั้งนัก ประกอบกับพระที่มีความรู้ทางพระพุทธศาสนาถึงขั้น เปรียญหรือนักธรรมมีน้อย บางครั้งเมื่อไปนิมนต์พระมาเทศน์ที่โรงเรียน ท่านต้องออกไปปฏิบัติภารกิจทางสังฆบ้าง เป็นเหตุให้พระสงฆ์มีความคิดเห็น

⁷ พระสันติสุข “เด็ก ๆ ในพระพุทธศาสนา” ปัจจารย์สาร 7(ม.ค.-ก.พ.22): 1.

⁸ อ.ช. แสวงศักดิ์, “พระพุทธศาสนาในทศวรรษใหม่” ใน การศึกษาในทศวรรษใหม่ (กรุงเทพฯ : เอราวัณการพิมพ์, 2528), หน้า 84.

ว่าปัจจุบันนักเรียนเข้าวัดเป็นจำนวนน้อย เพราะนักเรียนก็ไม่ค่อยได้ไปวัดเพื่อการศึกษาหลักธรรมอย่างแท้จริง ซึ่งมีผลกับสมัยก่อนมา วัดเป็นสถาบันแห่งเดียวที่ให้การศึกษาแก่เยาวชนไทยตลอดมา โดยมีพระภิกขุสูงชั้นผู้มีความรู้สูงกว่าชาวบ้าน เป็นทั้งผู้จัดการศึกษาและเป็นทั้งครูผู้สอน เด็กผู้ชายจะถูกนำไปเป็นศิษย์วัด หรือสามเณร เพื่อศึกษาเล่าเรียน รวมทั้งการอบรมศีลธรรม และหลักธรรมทางศาสนา ทำให้เด็กผู้ชายส่วนมากเมื่ออายุได้และมีความรู้ในด้านจริยธรรมของสังคม จะต้องเป็นเกียรติของคนและครอบครัว แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของสถาบันพุทธศาสนาที่มีต่อประชาชนเสมอมา โดยมีวัดเป็นตัวแทนสืบท่องประเพณีของพุทธศาสนาให้ยั่งยืนมาต่อไป

ส่วนวัดกับโรงเรียนในค่านமนangกระพีนั้น อาจจะดูเหมือนว่าห่างเหินกันที่เป็นเห็นนี้อาจเป็น เพราะว่า แต่เดิมโรงเรียนวัดบางกระพีอยู่ในวัดบางกระพีใหญ่ อาคารสถานที่เรียนและสนามเด็กเล่นทั้งหมดอยู่ในบริเวณวัด เมื่อจำนวนนักเรียนมากขึ้น สถานที่เดิมจึงต้นแคบอาคารเรียนไม่พอ ทางโรงเรียนจึงต้องย้ายจากวัดบางกระพีใหญ่มาอยู่ในที่ปัจจุบันห่างจากวัดไปทางทิศตะวันตกประมาณ 500 เมตร ทางโรงเรียนและวัดไม่ค่อยได้มีโอกาสสักกิจกรรมร่วมกันน้อยนัก จึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและวัดค่อนข้างห่างเหินกัน

อนึ่ง ในความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับสถาบันศาสนาเห็นว่าพระองค์ได้ทำประโยชน์แก่ชุมชนเพียงปานกลาง นักเรียนมองมีความเชื่อในเรื่องการทำบุญทำทานทั้งนี้อาจเป็น เพราะนักเรียนได้รับการสั่งสอนจากมีความรู้ในเรื่องความศรัทธาในหลักธรรมของพุทธศาสนาและเห็นแบบอย่างที่มาจากมีความรู้หรือผู้ปกครองในเรื่องการบันทึกความที่มีถึง 4 แห่ง ไม่ว่านักเรียนจะอยู่ในหมู่บ้านใดก็ตาม วัดอยู่ไม่ห่างไกลจากบ้านของนักเรียนมากนัก โอกาสจะไปวัดเป็นไปได้อย่างสะดวก ประกอบกับชาวไทยพูนในค่านமนangกระพีมีความศรัทธายิ่งมีในศาสนา มีการทำบุญตลอดปี เกือบทุกเดือน นักเรียนชาวไทยพูนได้รับการกล่าว เกลาจิตใจ อบรมสั่งสอนในเรื่องน้ำใจ หลอด ทำให้ชาวไทยพูนมีจิตใจอ่อนโยน และศรัทธาในพุทธศาสนาตั้งแต่ล้าว

2.2.3 สถาบันสื่อมวลชน สำหรับสถาบันสื่อมวลชนในค่านமนangกระพี ตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้น ป.6 โรงเรียนวัดบางกระพี เห็นว่าประโยชน์ของสื่อมวลชนช่วยเสริมความรู้ที่เรียนและช่วยให้วัดจัดให้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ นอกจากนี้ยังมีประโยชน์คือกลุ่มการงาน

และหีบฐานอาชีพมากที่สุด สื่อมวลชนที่มีอิทธิพลต่อนักเรียน ได้แก่ ไทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ มิตรสาร วารสาร ภาคยนควร์ ฯลฯ จากการสัมภาษณ์ผู้ปักครองและนักเรียนพบว่า นักเรียนชอบ โถไทรทัศน์มากกว่าสื่อมวลชนประจำเกทอิน ๆ รายการไทรทัศน์ที่นักเรียนชอบมากที่สุดคือรายการการกุญแจ ของครึ่งปีแรกนานนานมาก จนกระทั่งไม่มีเวลาทำการบ้านหรือหนังสือ หรืองานที่ญี่ปักครองประจำงวดนั้น ให้ทำ จะนั่งผู้ปักครองควาจะเลือกรายการหรือซักชวนให้นักเรียนชมรายการที่เหมาะสมกับวัย และเวลาของเด็กได้ เช่น เรื่องราวดีใจกับธรรมชาติ ชีวิตสัตว์ ความรู้ดีใจกับวิทยาศาสตร์ สารคดี ท่องเที่ยว ศิลปะ คนดี กีฬา การรักษาสุขภาพอนามัยหรือการกุญแจที่ให้ความบันเทิงและคิดสอนใจ จะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนมีบทบาทในการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยพวนอย่างมาก การเผยแพร่วัฒนธรรมไทยพวนทางไทรทัศน์จะมีเฉพาะช่วงที่มีเทศกาลของบ้านหมู่ ทางสถานีไทรทัศน์จะมาบันทึกภาพพิธีเปิดงานบ้าน โฆษณางานให้มีงานและนำภาพออกเผยแพร่ทั่วอากาศ นักเรียนบางคนก็ติดตามบ้างคนนี้ก็ติดตาม โอกาสที่จะได้รับชมวัฒนธรรมชาวไทยพวนจึงมีน้อย ส่วนใหญ่การเผยแพร่วัฒนธรรมไทยพวนจะเป็นไปในลักษณะที่ทางชุมชนไทยพวนบ้านหมู่ ร่วมกับสำนักงานการประมงศึกษาอ่าว เก็บบ้านหมู่พิมพ์เอกสาร เกี่ยวกับเรื่องราวของไทยพวนดังจะได้กล่าวต่อไปถึงบทบาทของชุมชนไทยพวนบ้านหมู่

สำหรับความต้องการการศึกษาอุปกรณ์เรียนในด้านค่าว่า ๆ จากการสัมภาษณ์นักเรียนและผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนมีความต้องการมีความรู้ด้านการปรับปรุงคุณภาพชีวิตในเรื่องการรักษาความปลอดภัย ขณะที่ผู้ปกครองค้องการให้บุตรหลานมีความรู้ด้านการรักษาสุขภาพอนามัย ที่เป็นเช่นนี้อาจ เป็นเหตุผลว่า นักเรียนซึ่งอยู่ในวัย เด็กตอนปลายอาชีวะระหว่าง 10-13 ปี ความต้องการความรู้ดังการความรัก ความอบอุ่น และความปลอดภัยมาก โดยเฉพาะส่วนของการมีจุบัน สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเดิมไปด้วยอันตรายนานาประการ เช่น ภัยจากอุบัติเหตุบนท้องถนน ภัยจากสารพิษ ภัยจากยาข้ามแมลงที่ปะปนมา กับอาหาร ภัย ผลไม้ น้ำ ฯลฯ ภัยจากเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้านที่ชำรุดใช้การไม่ได้ ภัยจากอัคคีภัย น้ำท่วม ไฟไหม้ ตลอดจนภัยจากมนุษย์ ค้ายกันเองที่มีการข่าพันกันไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน ในท่าน้ำหาดใหญ่สุจริต สิ่งค่าว่า ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวนักเรียนตลอดเวลา นักเรียนที่อยู่ในวัยนี้ยังไม่เข้าใจ ยังไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมดังกล่าวได้ อาจจะติดค่าว่าภัยรอบตัวนักเรียนมีมาก ยากที่คนเองจะระวังได้ จึงต้องการจะมีความรู้ เครื่องการรักษาความปลอดภัย ซึ่งรวมไปถึงการรักษาความปลอดภัยด้านเงื่อนและต่อสัมคมค่าว่า ในขณะที่นักเรียนต้องการมีความรู้ เรื่องการรักษาความปลอดภัย ผู้ปกครอง

ประสังค์ให้บุตรหลานของคนมีความรู้เรื่องการรักษาสุขภาพอนามัย อาจจะเนื่องมาจากการที่บุตรหลานมีสุขภาพสมบูรณ์จะได้ไม่เจ็บไข้ได้ป่วย ในด้านความต้องการทางด้านอาหารน้ำอื้หักเรียน ต้องการมีความรู้เรื่องการทำนา ทำไร่ การทำสวน เหร่าสอดคล้องกับอาชีพของผู้ปกครอง นักเรียน อีกทั้ง เมื่อนักเรียนมีได้เรียนต่อ อาจจะประกอบอาชีพอีสระของคนเองได้อีก สำหรับความต้องการทางด้านการรักษาวัณธรรมประเพณีของชาวไทยหวาน นักเรียนมีความต้องการที่จะรักษาภาระหวาน ประเพณีกำฟ้า และประเพณีไส้กราะจาก ขณะที่ผู้ปกครองต้องการรักษาประเพณีไส้กราะจาก ทั้งนี้อาจเป็นเหราฯว่า ภาระหวาน ประเพณีกำฟ้า และประเพณีไส้กราะ เป็นวัฒนธรรมประเพณีของชาวไทยหวานที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาหลายช่วงอายุคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาหวาน ชาวไทยหวานในคำกล่าวของคนที่ได้ใช้ภาษาหวานในชีวิตประจำวัน ชาวไทยหวานเกิดความภาคภูมิใจในสายเลือดหวานที่มีภาษาเป็นของคนเอง แม้ว่าบุปผาจะมีแต่ภาษาอุด ชาวไทยหวานให้พยายามถ่ายทอดภาษาอุดนั้นแก่บุตรหลาน เป็นประจำทุกวัน เมื่อนักเรียนได้ฟังจนเกิดความเชยชิน ก็เกิดการเรียนรู้และพยายามอุดตาม เรียนแบบภาษาอุดนั้นได้ นักเรียนได้ใช้ภาษาหวานอุดกันเพื่อแสดงที่โรงเรียน เพื่อบ้าน และคณะครุที่โรงเรียน ส่วนภาษาเชียงใหม่ไม่ใช่ความสามารถเชี่ยนได้ ผู้อาวุโสมากคนเชี่ยนได้ แต่เมื่อตัวอาบุกจากจะหลงลืม จึงจำรูปแบบการเชี่ยนภาษาไทยหวานไปได้ บันทึกภาษาเชี่ยนของภาษาหวานจะค่อย ๆ เลือนหายไป เหร่าฯไม่มีการถ่ายทอดสืบท่องรุ่นหลังนั้นเอง

2.2.4 ชุมชนไทยหวานบ้านหมี จากวัฒนประสังค์ของการตั้งชุมชนไทยหวานบ้านหมีมีอยู่ข้อหนึ่งที่ว่า ต้องการอนุรักษ์ พื้นที่ ส่งเสริมวัฒนธรรม ประเพณีชาวไทยหวาน การตั้งชุมชนนี้องจากความภาคภูมิใจในสายเลือดหวานของกลุ่มชาวไทยหวานกลุ่มนี้ที่ต้องการจะถ่ายทอดวัฒนธรรมของชาวไทยหวานสู่อนุชนรุ่นหลัง แม้ว่าจะได้รับการศึกษาสูงและรับอิทธิพลใหม่มาผสมผสาน เรายังคงต้องการให้มีบทบาทคือสังคมและประเทศไทย 'ก' ยังรู้สึกภูมิใจในสายเลือดหวานแต่ต้องเดินทางไป ที่น้องไทยทุกคน ต่างกันตรงที่พากษา อุกกาลเวลาที่ยังภาคภูมิใจในสายเลือดหวานแต่ต้องเดินทางไป ที่น้องของ การจัดตั้งโครงการวิจัยวัฒนธรรมชาวไทยหวาน โดยการสนับสนุนของสำนักงานการประมงศึกษา อาเภอบ้านหมี ให้มีสมาชิกส่วนหนึ่งของชุมชนได้ร่วมอยู่ในโครงการตั้งกล่าว เมื่อได้มีการรวมรวมกันค้าว และวิจัยแล้วให้พิมพ์เอกสารเผยแพร่ตั้งกล่าว ในหมู่ชาวไทยหวานคุ้ยกัน และยังสนใจอีก ที่จะไป เช่นในงานอนุชัชลสังสรรค์ไทยหวานแต่ละครั้งจะมีเอกสารแจกในงาน ซึ่งเอกสารผลลัพธ์

จะบรรจุเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชาวไทยพวนแทนทุกครั้ง ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชาวไทยพวน หรือประเพณีและการละเล่นพื้นบ้านของชาวไทยพวนได้รับการคัดสรร เพียงแต่ให้ชาวไทยพวนได้ศึกษา และภาคภูมิใจในสายเดือดพวน อีกทั้งเป็นการส่งเสริมความสามัคคีในหมู่ไทยพวนที่สามารถตรวจสอบตัวกันได้เป็นปีกแหน่ง อันจะช่วยประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติสืบไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้พอสรุปได้ว่า สภาพการศึกษาในโรงเรียนของโรงเรียนวัดบางกระดือ ค่านบวนกระที่ ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 ส่วนการศึกษานอกโรงเรียนของนักเรียนชั้น ป.๖ ของชาวไทยพวนได้รับจากสถาบันในชุมชนได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันสื่อมวลชน ในด้านมัญหาการศึกษาในโรงเรียนพบว่า มีมัญหาร้าน เป้าหมายการศึกษา มัญหาร้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และมัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ส่วนความต้องการการศึกษาในโรงเรียนพบว่า นักเรียนมีความต้องการด้านเนื้อหาวิชา และกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับมัญหาการศึกษานอกโรงเรียนมีมัญหาจากสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันสื่อมวลชน ด้านความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนพบว่า นักเรียนมีความต้องการทางด้านการปรับปรุงคุณภาพชีวิต ความต้องการทางด้านอาชีพ และความต้องการทางด้านการรักษาภัยธรรมบรรพ ประเพณีของชาวไทยพวน เพื่อให้สอดคล้องกับผลการวิจัยดังกล่าว จึงขอเสนอแนะบางประการดังนี้

1. ข้อเสนอแนะต่อโรงเรียน จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ทางโรงเรียนประสบมัญหาในเรื่องความสัมพันธ์กับชุมชนและมัญหา เนื้อหาในหลักสูตรมีมากเกินไปเป็นเหตุให้ยากที่จะปฏิบัติได้ ผู้จัดข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรสร้างสัมพันธ์กับชุมชนให้มากขึ้น จากการที่โรงเรียนประถมศึกษาเป็นองค์กรของรัฐที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และน่าจะได้รับความร่วมมือจากชุมชนมากที่สุด โรงเรียนจึงควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน เพื่อจะได้ประสานความร่วมมือกันในการส่งเสริมสมบูรณ์ให้นักเรียนได้ศึกษาเล่าเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถให้ความช่วยเหลือได้ดีทันทีที่มีมัญหาร้านการศึกษา เกิดขึ้นแก่นักเรียนทางโรงเรียนอาจจะเข้าบุคคลในชุมชนมาร่วมเป็นกรรมการศึกษาของโรงเรียน เป็นวิทยากรบรรยาย ให้ความรู้แก่นักเรียน เป็นครั้งคราว ควรมีการประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงจังหวะเบื้องปฏิบัติและข่าวความเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลงภายในโรงเรียน หรืออาจจะทำเอกสารประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน เพื่อแจกจ่ายไปยังผู้ปกครอง นอกจากนี้ควรยืดสอนทุกคนควรร่วมมือกับปลูกฝังคุณธรรมที่ดี เป็น การเป็นผู้รับผิดชอบในหน้าที่ การรู้จัก

ประทัยค์-และอ่อน การรักษาทรัพย์สมบัติส่วนตัวและส่วนรวม ระเบียบวินัยในการทำงาน การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ฯลฯ ซึ่งเป็นคุณธรรมที่จำเป็นสำหรับการศึกษาหาความรู้ และการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคม ครุศาสตร์จะปลูกฝังถึงคุณธรรมเหล่านี้ให้แก่นักเรียนด้วย เศร้านเข้าเรียนในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติได้จนเกิดขึ้นและต่อ เป็นนิสัย ประจำตัว ซึ่งจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการศึกษาหาความรู้ของนักเรียนในระดับขั้นที่สูงขึ้น และสามารถนำไปใช้อย่างแท้จริงในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ผ่านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนควรปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน เช่น นักเรียนต้องการให้มีการสอนภาษาพื้นเมือง วัฒนธรรม ประเพณี และการละเล่นพื้นเมือง ของชาวไทยพวน ทางโรงเรียนควรร่วมมือกับกลุ่มโรงเรียน และขอคำแนะนำจากศึกษานิเทศก์ ทางจังหวัด หรืออ่าเภอ วางแผนจัดเนื้อหาดังกล่าวไว้ในกลุ่มวิชา គิจกรรมจะเหมาะสม ผู้จะเป็นวิทยากรสอนจะเป็นใคร เป็นการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนได้อีกด้วย

2. ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารการประ同胞ศึกษา ผลจากการวิจัยพบว่า ทางโรงเรียน วัดบางกระฟ้าประสมบัญชาเรื่องการปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ผู้วิจัยขอเสนอแนะต่อผู้บริหารการประ同胞ศึกษาดังนี้ 1. จากโครงสร้างการจัดการประ同胞ศึกษา ในประเทศไทย ซึ่งมีการบูรณาการและประสานงานตั้งแต่ระดับกลุ่มโรงเรียน ระดับอ่าเภอ ระดับจังหวัด จนถึงระดับชาติ จะเห็นว่าการวางแผนในระดับกลุ่มโรงเรียนสามารถกำหนดหัวข้อเรื่อง การแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม เหตุการณ์ที่มีอยู่ในกลุ่มโรงเรียนใกล้ชิดกับปัญหาค่า ที่เกิดขึ้น เมื่อวางแผนร่วมกันแล้วก็สามารถร่วมกันดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้ ทั้งนี้ในหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประ同胞ศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการประ同胞ศึกษาจังหวัด สำนักงานประ同胞ศึกษาอ่าเภอ หรือกิ่งอ่าเภอ ควรมีนักวิชาการด้านการศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการวางแผนการจัดการศึกษาระดับประ同胞ศึกษา หลักสูตรประ同胞ศึกษา พ.ศ. 2521 โดยจะต้องเข้าใจในหลักการ จุดหมาย และโครงสร้างของหลักสูตร เป็นอย่างดี เพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำคำปรึกษา และให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียน เมื่อมีปัญหาในโรงเรียนของตน อายุร่วม เช่น ที่โรงเรียนวัดบางกระฟ้า ต้องการให้มีการสอนเรื่องเกี่ยวกับชาวไทยพวน นักวิชาการ ด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องควรจะวางแผนร่วมกัน ปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนอีกด้วย

3. ข้อเสนอแนะคู่สูบปูนกรอง จากการวิจัยพบว่า ปูนกรองส่วนใหญ่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุตรหลาน มีบางครอบครัวที่อบรมนักเรียนเคร่งครัดมาก บางครอบครัวไม่มีเวลาอบรมบุตรหลาน บางครอบครัวไม่เป็นแบบอย่างที่ดี ปูนวิจัยมีความเห็นว่า เมื่อออกจากสถาบันครอบครัว มีบทบาทในการศึกษาของชาวไทยพวนในด้านลามาก ปูนกรองควร เป็นแบบอย่างที่ดีให้การอบรมสั่งสอนบุตรหลาน ปลูกฝังคุณธรรมที่จะเป็นส่าหรับการศึกษาหาความรู้ ตามวิธีทางของชาวไทยพวนดังที่บรรพบุรุษได้ค่า เป็นมา ให้บุตรหลานชาวไทยพวนได้คระหนักและเกิดความภาคภูมิใจในส้าย เสือคพวน จะนำมารื้องความสามัคคีในหมู่ชาวไทยพวน ทั้งนี้โดยร่วมมือกันทางโรงเรียน และหาโอกาสเมื่อร่วม เป็นกรรมการศึกษาของโรงเรียน หรือร่วมมือกันทางโรงเรียน ในทางไปทางหนึ่ง หากได้มีการประสานสัมพันธ์ระหว่างทางโรงเรียนและบ้านแล้ว ทางบ้านและโรงเรียนค่า่งเข้าใจกัน จะได้ทางร่วมมือกันให้บุตรหลาน เป็นผล เมื่อต้องสังคมและประเทศชาติสืบไป

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย โดยเหตุที่การวิจัยครั้งนี้ยังร้อยได้ท่าทางศึกษาวิจัยเฉพาะชาวไทยพวนในด้านลามากที่ อ่าเภอบ้านหมี่ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นตัวแทนของชาวไทยพวนทั้งหมดไม่ได้ เป็นเพียงการศึกษาเฉพาะกรรัฐ ในการวิจัยครั้งต่อไปควรจะได้ท่าทางศึกษาชนกลุ่มน้อย กลุ่มนี้ในจังหวัดอื่น หรือจะทำการศึกษาชนกลุ่มน้อย กลุ่มนี้ ๆ ในด้านล อ่าเภอ และจังหวัดอื่น เพื่อให้ผลการวิจัยกว้างขวางมากยิ่ง

ศูนย์วิทยบรหพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นราฯบุก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย